

Zadania powtórzeniowe do rozdziału 1.

11. Wykonaj działania. Podaj konieczne założenia.

$$\text{a) } \frac{4x-6}{3x} + \left[x - \frac{4(x-1)}{x} \right] : (2-x) \quad \text{b) } \left(\frac{5}{x-4} + \frac{4}{4-x} \right) \cdot \left(\frac{x^2+16}{2x} - 4 \right) + 2 : \frac{x^2}{x-1}$$

$$\text{Odp. a) } \frac{1}{3}, x \in \mathbf{R} - \{0, 2\} \quad \text{b) } \frac{x^2-4}{2x^2}, x \in \mathbf{R} - \{0, 1, 4\}$$

12. Rozwiąż dane równanie.

$$\text{a) } \frac{12x^3 + 4x^2 - 3x - 1}{2x-1} = 0$$

$$\text{b) } (x-2)^2 = \frac{8}{2-x}$$

$$\text{c) } \frac{1}{x-1} - \frac{1}{x^2+x+1} = \frac{3x}{x^3-1}$$

$$\text{d) } \frac{x}{x+1} + \frac{3}{2} = \frac{2}{x}$$

$$\text{e) } \frac{x+3}{x+2} + 1 = \frac{x^2}{x^2-4} - \frac{x-3}{2-x}$$

$$\text{f) } \frac{1}{6}x^2 - \frac{1-2x}{x-6} = \frac{x}{6x-36}$$

$$\text{Odp. a) } x \in \left\{ \frac{-1}{2}, \frac{-1}{3} \right\} \quad \text{b) } x = 0 \quad \text{c) } x = 2 \quad \text{d) } x \in \left\{ \frac{-4}{5}, 1 \right\} \quad \text{e) Równanie sprzeczne}$$

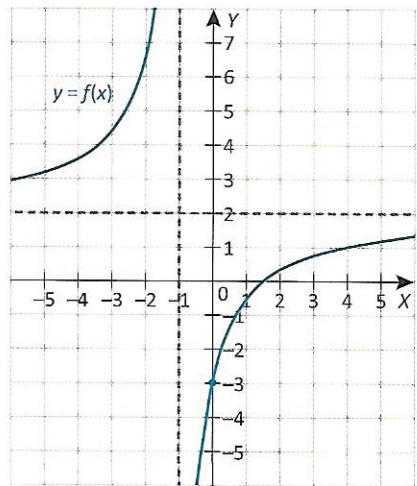
$$\text{f) } x \in \{1, 2, 3\}$$

13. Na rysunku obok przedstawiony jest fragment wykresu funkcji homograficznej

$$f(x) = \frac{a}{x+b} + c, \text{ gdzie } a \neq 0 \text{ i } x \neq -b. \text{ Wykres przecina oś } OY \text{ w punkcie } (0, -3).$$

Wykres przecina oś OY w punkcie $(0, -3)$.

- Podaj dziedzinę i zbiór wartości funkcji f .
- Wyznacz współczynniki a, b, c .
- Oblicz miejsce zerowe funkcji f .
- Podaj zbiór argumentów, dla których ta funkcja przyjmuje wartości nieujemne.

$$\text{Odp. a) } D = \mathbf{R} - \{-1\}, ZW = \mathbf{R} - \{2\} \quad \text{b) } a = -5, b = 1, c = 2 \quad \text{c) } 1 \frac{1}{2}$$

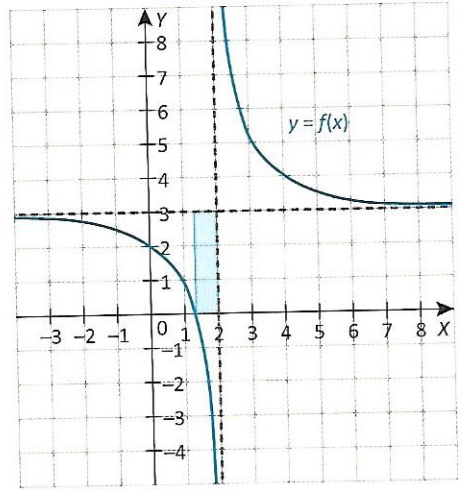
$$\text{d) } (-\infty, -1) \cup \left(1 \frac{1}{2}, +\infty \right)$$

14. Na rysunku obok przedstawiony jest fragment wykresu funkcji

$$f(x) = \frac{3x-4}{x-2}, \text{ gdzie } x \in \mathbb{R} - \{2\}. \text{ Oblicz}$$

pole prostokąta zaznaczonego na tym rysunku wiedząc, że jeden z jego wierzchołków należy do wykresu funkcji f , a pozostałe odpowiednio do prostych $x = 2$, $y = 3$.

Odp. $P = 2$

15. Na rysunku obok przedstawiony jest fragment wykresu funkcji homograficznej

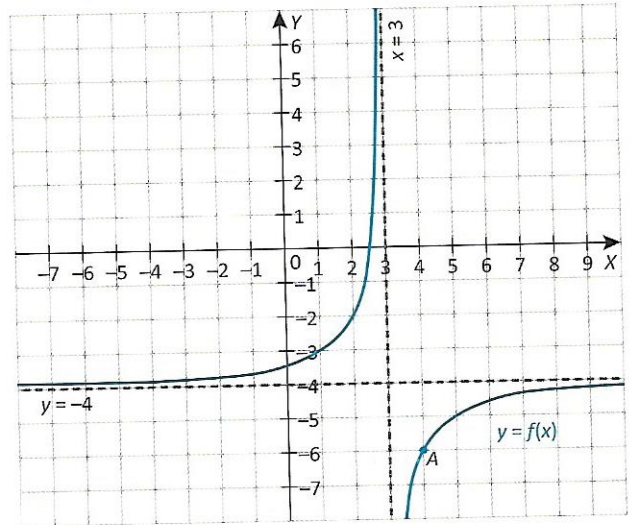
$$f(x) = \frac{-4x+b}{x+c}, \text{ gdzie } x \neq -c.$$

Wiedząc, że do wykresu funkcji f należy punkt $A(4, -6)$:

- wyznacz współczynniki b, c ,
- ustal znak liczby $|f(-\pi)| + f(\pi)$.

- sprawdź, czy punkt $B(1-\sqrt{2}, -2-\sqrt{2})$

należy do wykresu funkcji f .

Odp. a) $b = 10, c = -3$ b) $|f(-\pi)| + f(\pi) < 0$ c) tak

16. Naskicuj w jednym układzie współrzędnych wykres funkcji homograficznej

$f(x) = \frac{2x+11}{x+4}$, gdzie $x \in \mathbb{R} - \{-4\}$, oraz wykres funkcji kwadratowej

$g(x) = -\frac{1}{4}(x+1)^2 + 3$. Następnie oblicz współrzędne punktów wspólnych tych wykresów.

Odp. $(-5, -1), (-1, 3), \left(0, 2\frac{3}{4}\right)$

17. Wyznacz wszystkie liczby całkowite, dla których funkcja homograficzna $f(x) = 1 - \frac{8}{x+1}$, gdzie $x \neq -1$, przyjmuje wartości będące liczbami pierwszymi.

Odp. $-3, -5, -9$

D 18. Wykaż, że jeśli liczby a i b są dodatnie oraz $\frac{3a-b}{2a+b} = 1$, to $\frac{2a+3b}{a+4b} = 1\frac{1}{6}$.

D 19. Wykaż, że jeśli $a \neq 0$, $b \neq 0$ oraz $a \neq b$, to wartość wyrażenia $\left(\frac{1}{b} - \frac{1}{a}\right) : \frac{\frac{a}{b} + \frac{b}{a} - 2}{3a-3b}$ jest stała.

Odp. 3

D 20. Wykaż, że jeśli $b \in \mathbf{R} - \{0, 1\}$ oraz $a - 2b = ab$, to wartość wyrażenia $\frac{b}{a} : \left(1 - \frac{b+1}{2}\right)$ jest stała.

Odp. 1

D 21. Wykaż, że jeśli $a \neq -b$, $a \neq b$ oraz $b \neq 2a$, to

$$\left[\left(\frac{4}{a+b} + \frac{4a}{a^3+b^3} \cdot \frac{a^2-ab+b^2}{a-b} \right) : \frac{2a-b}{a^2+2ab+b^2} \right] \cdot \frac{a-b}{4} = a+b.$$

22. Maszynistka przepisywała rękopis książki liczący 240 stron – dziennie przepisując tę samą liczbę stron. Gdyby codziennie przepisywała o 10 stron więcej, to skończyłaby tę pracę o 2 dni wcześniej. W ciągu ilu dni maszynistka przepisała cały rękopis?

Odp. w ciągu 8 dni

23. Zakład stolarski otrzymał zamówienie na wyprodukowanie 192 krzesel. Dziennie wytwarzano tyle samo krzesel. Ale po wykonaniu 25% zamówienia usprawniono produkcję i wówczas zakład zaczął produkować o 2 krzesła dziennie więcej. Dzięki

temu umowę zrealizowano o 1 dzień wcześniej niż zaplanowano. W ciągu ilu dni zakład wyprodukował krzesła?

Odp. w ciągu 11 dni

24. Zbiornik może być napełniony wodą z dwóch kranów. Pierwszy kran napełnia pusty zbiornik w czasie o 2 godziny krótszym niż drugi kran. Jeśli otworzymy dwa krany jednocześnie, to zbiornik zostanie napełniony w ciągu 2 godzin i 24 minut. Oblicz, ile czasu potrzeba, aby napełnić pusty zbiornik tylko przez pierwszy kran?

Odp. 4 godziny

25. Z miast A i B odległych od siebie o 252 km wyjechały naprzeciw siebie dwa pociągi. Pociąg jadący z miasta A do miasta B wyjechał o 20 minut później i jechał z prędkością o 9 km/h większą niż pociąg jadący z miasta B do miasta A . Pociągi minęły się na stacji leżącej w połowie drogi między miastami A i B . Oblicz, z jakimi średnimi prędkościami jechały te pociągi.

Odp. 63 km/h, 54 km/h

D 26. Wykaż na podstawie definicji, że funkcja homograficzna $f(x) = \frac{14-3x}{x-4}$ jest malejąca w przedziałach $(-\infty, 4)$, $(4, +\infty)$.

27. Funkcja $f(x) = \frac{7x}{x+a}$, gdzie $x \neq -a$, jest rosnąca w przedziałach $(-\infty, -2)$,

$(-2, +\infty)$. Funkcja $g(x) = \frac{2x^2}{b-x}$, gdzie $x \neq b$, przyjmuje wartości ujemne wtedy

i tylko wtedy, gdy $x \in (3, +\infty)$. Wyznacz współczynniki a i b . Następnie oblicz współrzędne punktów, w których przecinają się wykresy funkcji f i g .

Odp. $a = 2$, $b = 3$; punkty wspólne wykresów funkcji: $(0, 0)$, $(-7, 9\frac{4}{5})$, $(\frac{1}{2}, 3)$

D 28. Dane są funkcje wymierne $f(x) = \frac{x^4+1}{x^2}$ oraz $g(x) = \frac{x^2+1}{x}$, gdzie $x \neq 0$. Wykaż, że:

a) funkcja f jest parzysta, a funkcja g jest nieparzysta,

b) zbiorem wartości funkcji g jest suma przedziałów $(-\infty, -2) \cup (2, +\infty)$

c) jeśli $a \neq 0$, to prawdziwa jest równość $f(a) = [g(a)]^2 - 2$.

29. Rozwiąż równanie:

$$\text{a) } x^2 - 4x - 2 = \frac{15}{x^2 - 4x} \quad \text{b) } \frac{x-2}{x-3} - |x-4| = 2 \quad \text{c) } \frac{|x^2 - 4x| + 3}{x^2 + |x-5|} = 1.$$

Odp. a) $x \in \{-1, 1, 3, 5\}$ b) $x = 4$ c) $x \in \left\{-\frac{2}{3}, \frac{1}{2}, 2\right\}$

30. Rozwiąż nierówność:

$$\text{a) } \frac{x-4}{5-x} \leq \frac{1}{1-x} \quad \text{b) } \left| \frac{x+2}{2x-3} \right| < 3 \quad \text{c) } \frac{|x-1|}{x^2+x-2} \leq 0.$$

Odp. a) $x \in (-\infty, 1) \cup \{3\} \cup (5, +\infty)$ b) $x \in (-\infty, 1) \cup \left(2\frac{1}{5}, +\infty\right)$ c) $x \in (-2, 1)$

D 31. Wykaż, że jeśli liczby a, b, c są dodatnie oraz $a^2 + b^2 + c^2 = 108$, to $a + b + c \leq 18$.

Odp. *wskazówka:* Zastosuj zależność między średnią arytmetyczną i średnią kwadratową trzech liczb dodatnich.

D 32. Wykaż, że jeśli $a > 0$, to $a^3 + \frac{48}{a} \geq 32$.

Odp. *wskazówka:* Zauważ, że $a^3 + \frac{48}{a} = a^3 + \frac{16}{a} + \frac{16}{a} + \frac{16}{a}$. Skorzystaj z zależności między średnią arytmetyczną i średnią geometryczną czterech liczb dodatnich.

33. Wyznacz wszystkie wartości parametru m , $m \in \mathbf{R}$, dla których funkcja wymierna $f(x) = \frac{(m+1)x-2}{x-m}$ jest funkcją homograficzną, malejącą w przedziałach $(-\infty, m)$, $(m, +\infty)$.

Odp. $m \in (-\infty, -2) \cup (1, +\infty)$

34. Wyznacz wszystkie wartości parametru m , $m \in \mathbf{R}$, dla których funkcja $f(x) = (m+1)x^2 - 2\sqrt{2}x + m+2$ ma dwa różne miejsca zerowe x_1, x_2 takie, że $x_1x_2 - m \geq 0$.

Odp. $m \in (-3, -\sqrt{2}) \cup (-1, 0)$

35. Dla jakich wartości parametru k , $k \in \mathbf{R}$, zbiorem rozwiązań nierówności wymiernej $\frac{(k+2)x^2 + x + k+2}{x^2 - (k+5)x + 9} < 0$ jest zbiór wszystkich liczb rzeczywistych?

Odp. $k \in \left(-11, -2\frac{1}{2}\right)$; *wskazówka:* Zauważ, że dziedziną nierówności jest zbiór $\mathbf{R}$ tylko wtedy, gdy wyróżnik mianownika jest ujemny. Wówczas mianownik jest dodatni.